မြန်မာနိုင်ငံရှေ့နေများကောင်စီ
Burma Lawyers' Council

P.O. Box 144 Mae Sod Post Office Tak Province 63110 Thailand Tel: Fax (66) (055): 542910
E-mail: mainoffice@blc-burma.org, blcsan@ksc.th.com Website: www.blc-burma.org

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းဖြစ်သူ ကိုသက်နိုင်ဦးအား နအဖအာဏာပိုင် (ရဲ၊ မီးသတ်နှင့်၄င်းတို့၏အပေါင်းအပါများ) က ဥပဒေမဲ့စွာ ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်ခဲ့မှုအပေါ် ဥပဒေရှုထောင့်မှ သုံးသပ်တင်ပြချက်။

၂၀၀၆ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၃) ရက်

၁။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်မတ်လ(၁၇)ရက်နေ့ ည(၈)နာရီကျော်ခန့်အချိန်တွင် ကြည့်မြင်တိုင်မြို့နယ်၊ ဘောဂရပ်ကွက်ပတင်းလမ်းတွင်နေထိုင်သော ကိုသက်နိုင်ဦးသည် သူငယ်ချင်းများဖြစ်သော ကိုဝင်းမြင့်၊ ကိုခင်မောင်ဇော်တို့နှင့်အတူ သိရိမင်္ဂလာဈေးရှိလက်ဘက်ရည်ဆိုင်တွင် လက်ဘက်ရည် သွားရောက်သောက်ခဲ့ပါသည်။ လက်ဘက်ရည်သောက်အပြီးအပြန်တွင် သိရိမင်္ဂလာဈေးအနီးလမ်းဘေးတွင် အပေါ့သွားနေစဉ် စည်ပင်သာယာဝင်းအတွင်းမှ ရဲများရောက်လာပြီး၊ စုံစမ်းမေးမြန်းမှု တစုံတရာပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘဲ လက်ထဲတွင် အသင့်ပါလာသည့် တုတ်ဖြင့် ကိုသက်နိုင်ဦး၏ ဂုတ်ပိုးကိုဆင့်ကာဆင့်ကာ ရိုက်နှက်ပါသည်။ ကိုသက်နိုင်ဦးသည် ၁၉၈၈ မှစ၍ အာဏာရှင်အစိုးရအား ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားတဦးဖြစ်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှစ၍ ၂၀၀၂ ခုနှစ်အထိ သာယာဝတီထောင်တွင် နိုင်ငံရေးမှုဖြင့် အကျဉ်းကျခဲ့ပြီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

★ ဥပဒေရှုထောင့်မှဝေဖန်ရမည်ဆိုလျှင် ကိုသက်နိုင်ဦးသည် ကန့်သတ်တားမြစ်ထားသောနေရာတွင် အပေါ့သွားခဲ့သည်ဆိုပါက ရဲနှင့်တာဝန်ရှိသူများသည် စုံစမ်းမေးမြန်းဖမ်းဆီးကာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ဥပဒေအတိုင်း အရေးယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော်တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ ဆောင်ရွက်ရမည့်နိုင်ငံဝန်ထမ်းများသည် ဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ချိုးဖောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ တရားဥပဒေအရ ဖြေရှင်းခဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် မလိုလားအပ်သော နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ နအဖရဲများ၏ မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်ဆန်ပြုမူကျင့်ကြံခဲ့ခြင်းကို မကျေနပ်သော ကိုသက်နိုင်ဦးသည် အိမ်သို့ပြန်ပြီး ဓါးတိုကိုယူဆောင်ကာ အဖော်ဖြစ်သူ ကိုဝင်းမြင့်နှင့် ကိုခင်မောင်ဇော် တို့လိုက်ပါလျက် အရိုက်ခံရသည့်နေရာသို့ပြန်လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်ယင်းနေရာတွင် ရိုက်သွားခဲ့သူများ မရှိတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကိုသက်နိုင်ဦးတို့ အိမ်သို့ပြန်လာရာလမ်းတွင်ကြိုတင်၍ လူသူအသင့်အတင့် စုဆောင်းထားသည့် ရဲများ၊ မီးသတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏အပေါင်းအပါများသည် ကိုသက်နိုင်ဦး တို့ကို ဝိုင်းဝန်းရိုက်နှက်ကြပြန်သည်။

★ ဥပဒေရှုထောင့်မှ ဝေဖန်ရမည်ဆိုလျှင် နအဖရဲများနှင့် မီးသတ်များသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒများရှိသည်ဆိုပါက ကိုသက်နိုင်ဦး တို့တွင်ပါလာသည့် လက်နက်များကိုချခိုင်းကာ ဖမ်းဆီး၍ ဓါးတိုကိုင်ဆောင်လာသည့်သူအား **လက်နက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (င)** အရ တရားစွဲဆို ရုံးတင်စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကပင် အုပ်စုဖွဲ့၍ ပြဿနာရှာပြီး မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်ဆန် တရားဥပဒေမဲ့စွာ ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ နအဖရဲများနှင့်မီးသတ်များ၊ ၎င်းတို့၏အပေါင်းအပါများက ဒုတိယအကြိမ် တိုက်ခိုက်ရိုက်နှက်လာသောအခါ ကိုသက်နိုင်ဦးသည် အသင့်ပါလာသော ဓါးတိုဖြင့် ပြန်လည်ခုခံကာ လူအင်အားမမျှ၍ ထွက်ပြေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ထွက်ပြေးသောအခါ နအဖ ရဲ၊ မီးသတ်နှင့် အပေါင်းအပါတစ်စုက အနောက်မှလိုက်၍ "သူခိုး" ဟုလည်းကောင်း "ဓါးပိုက်နှိုက်"ဟုလည်းကောင်းအော်ဟစ်၍ လိုက်ရိုက်ပါတော့သည်။ အဖြစ်မှန်ကိုမသိသော ရပ်ကွက်အတွင်းမှလူများက ဝိုင်းဝန်းဟန့်တားခဲ့သောကြောင့် ဆက်လက်မပြေးနိုင်တော့သော ကိုသက်နိုင်ဦးအား နအဖရဲများ၊ မီးသတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အပေါင်းအပါများက အော်ဟစ်ဆဲဆို၍ ဝိုင်းဝန်းရိုက်နှက်ကြပါသည်။ ပြင်းထန်သော ရိုက်နှက်မှုကို အချက်ပေါင်းများစွာခံခဲ့ရသောကြောင့် ကိုသက်နိုင်ဦး မှာ လဲကျသွားပါသည်။ ထိုအခါ ရဲယူနီဖေါင်းဝတ်သူတစ်ဦးက လဲကျသူ၏နောက်ကျောကို ဒူးနှင့်ထောက်ကာ လက်ထိပ်ကိုနောက်ပြန်ခတ်၍ ဆိုက္ကားပေါ်သို့ပစ်တင်ပြီး မေ့မျောနေသူ ကိုသက်နိုင်ဦးအား တုတ်ဖြင့် ထပ်မံရိုက်ခဲ့ပြန်ပါသည်။

★ဥပဒေရှုထောင့်မှဝေဖန်ရမည်ဆိုလျှင် နအဖရဲများ၊ မီးသတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏အပေါင်းအပါများသည် တရားဥပဒေအရဖြေရှင်းရမည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုဆန့်ကျင်ကာ အုပ်စုဖွဲ့လက်ဦးမှုယူကာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာဖြင့်ရမ်းကားပြီး ပြစ်မှုချိုးဖောက်ရိုက်နှက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်၎င်းတို့အား **ရှန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်စေမှု ပုဒ်မ (၁၄၈)** အရ အရေးယူရန်ထိုက်သင့်သူများဖြစ်ပေသည်။

၄။၂၀၀၆ခုနှစ်မတ်လ (၁၈) ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ကိုသက်နိုင်ဦး ၏မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်စန်းရီက ၎င်း၏သား ရက်စက်စွာအရိုက်အနက်ခံရသည့်ကိစ္စအပေါ် အမှုမှန်ပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အမှုဖွင့်ခဲ့သော်လည်း ရဲစခန်းမှ မည်သို့မျှ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ ထို့နောက် နံနက် ၁၁ နာရီ ၄၀ မိနစ်ခန့်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဦးနောက်နှင့်အာရုံကြောဆေးရုံကြီးတွင် ကိုသက်နိုင်ဦးမှာ ပြင်းထန်စွာရိုက်နှက်ခံရသည့်ဝေဒနာဖြင့် ဦးနှောက်အတွင်း သွေးဝင်ပြီး သေဆုံးသွားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ကိုသက်နိုင်ဦးနှင့်အတူပါလာသော သူငယ်ချင်းများဖြစ်သည့် ကိုဝင်းမြင့် နှင့် ကိုခင်မောင်ဇော် တို့ကိုလည်း **ဝတ္တရားနှောက်ယှက်မှု ပုဒ်မ (၃၃၃)** ဖြင့် ရဲမှတရားစွဲဆိုကာ ဖမ်းဆီးထားပြီး မည်သူနှင့်မျှ တွေ့ခွင့်မပေးဟုလည်း သိရပါသည်။

★ ဥပဒေရှုထောင့်မှ ဝေဖန်သုံးသပ်ရပါလျှင် နအဖရဲများသည် တရားဥပဒေကိုကျော်လွန်ဖေါက်ဖျက်၍ မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်ဆန် လုပ်ဆောင်ခဲ့မှုကြောင့် ကိုသက်နိုင်ဦးဘက်မှ ကျူးလွန်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သာမန်ရာဇဝတ်ပြစ်မှုများသာဖြစ်ပြီး သေဒဏ် (သို့) တစ်ကျွန်းပို့ ပြစ်ဒဏ်ချခံရနိုင်လောက်သည့် ပြစ်မှုများမဟုတ်ပေ။ **(ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၆ (၃)** အရ သေဒဏ် (သို့) တစ်ကျွန်းပို့ပြစ်ဒဏ်ကျခံရမည့် တရားခံမဟုတ်သောသူအား သေအောင်ပြုလုပ်ရန်ခွင့်မပြု)ဟု ဆိုထားပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း အထက်ဖော်ပြပါအချက်များအရ သုံးသပ်ရပါလျှင် နအဖရဲများ၊ မီးသတ်များနှင့် အပေါင်းအပါတို့သည် ခုခံမှုရပ်ဆိုင်းပြီး လဲကျသွားသည့် ကိုသက်နိုင်ဦးကို သေစေလိုသောဆန္ဒများဖြင့် တင်ကူးရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာ ထပ်မံရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာ သိသာထင်ရှားလှပေသည်။

★ ဥပဒေဘက်တော်သား အစစ်အမှန်များဖြစ်ပါက ကိုသက်နိုင်ဦးအား ပြန်လည်ခုခံမှုမပြုနိုင်သည့် (ဥပဒေအရသတ်မှတ်ခွင့်ပြုထားချက်ကို မကျော်လွန်စေဘဲ) အခြေအနေတွင် ရိုက်နှက်မှုကိုရပ်ဆိုင်း၍ တရားဥပဒေအရ ဆက်လက်စစ်ဆေး အရေးယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယခုအခါရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် ကိုသက်နိုင်ဦးကို မသေမချင်းရိုက်နှက်ခဲ့သည်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောကြောင့်လည်းကောင်း။ အချင်းဖြစ် ရဲများ၊ မီးသတ်များနှင့် ၎င်းတို့၏အပေါင်းအပါများကို **လူသတ်မှုပုဒ်မ (၃၀၂) နှင့်အတူ အားပေးကူညီမှုပုဒ်မ(၁၁၂)၊ ရာဇဝတ်မကင်းသော ပူးပေါင်းကြံစည်မှု ပုဒ်မ (၁၂၀ – က)** တို့အရ အရေးယူရန်မှတပါး အခြားမရှိသည်ကို မည်သည့်ဥပဒေကမျှ ပိတ်ပင်တားဆီးနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

★ ထို့အပြင် ကိုသက်နိုင်ဦး၏မိခင် ဒေါ်စန်းရီ ရဲစခန်းသို့သွားရောက်တိုင်ကြားခဲ့စဉ်က အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းမရှိသော ရဲစခန်းမှ တာဝန်ရှိရဲအရာရှိများကို **လူသတ်မှုပုဒ်မ (၃၀၂) နှင့် ထိန်ချန်မှုပုဒ်မ (၁၁၉)** တို့အရ အရေးယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။

★ ထို့အပြင်ကိုသက်နိုင်ဦး အရိုက်ခံရစဉ်အတူပါလာသော သူငယ်ချင်းများဖြစ်သည့် ကိုဝင်းမြင့်နှင့် ကိုခင်မောင်ဇော်တို့အား မည်သူနှင့်မှ တွေ့ခွင့်မပေးဘဲ အဖြစ်မှန်ကိုဖုံးကွယ်လိုသောဆန္ဒဖြင့် ဖမ်းဆီးထားခြင်းကြောင့် ယင်းသို့ပြုလုပ်သော ရဲအာဏာပိုင်များအား **သက်သေဖျောက်ဖျက်မှုပုဒ်မ (၂၀၁)** အရ အရေးယူရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့အရေးယူခြင်းနှင့်အတူ အောက်ပါအချက်များကို နအဖစစ်အုပ်စုမှ အမြန်ဆုံးလုပ်ဆောင်ပေးရန်အတွက် တည်ဆဲတရားဥပဒေများနှင့်အညီ အလေးအနက်တောင်းဆိုလိုက်သည်။

- ကိုသက်နိုင်ဦးသေဆုံးရမှုအပေါ် **ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ (၅၀၃)** အရ ကော်မရှင်ဖွဲ့၍ သက်သေများကို စစ်ဆေးပေးရန်။
- **ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ (၁၇၄)** အရ ကိုသက်နိုင်ဦး၏ သေမှုသေခင်းများအပေါ် အမြန်ဆုံးစုံစမ်းပေးရန်။
- **ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ (၁၅၅/၁၅၆) (၃)** အရ ကိုသက်နိုင်ဦး၏အမှုကို အမြန်ဆုံးစုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် အမိန့်များ ထုတ်ပေးရန်။
- **ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ (၁၀၀)** အရ မတရားချုပ်နှောင်ခံနေရသော ကိုဝင်းမြင့်နှင့် ကိုခင်မောင်ဇော်တို့ကို ဖော်ထုတ်ပေးရန်အတွက် ရှာဖွေခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာပြစ်မှုတရားရုံးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးရုံးများ၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးအားလုံးမှ ယခုကိစ္စကို လက်ပိုက်ကြည့်မနေကြဘဲ တရားမျှတသောတရားစီရင်ရေး ရရှိစေရေးအတွက် အမြန်ဆုံးကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးရန် တိုက်တွန်းတောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (က)

ကိုသက်နိုင်ဦးမတိုင်မီ တရားဥပဒေမဲ့စွာ ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်ခံရပြီး အသက်သေဆုံးခဲ့ရသူများ

ယမန်နှစ် ၂၀၀၄ ခု နှစ်ဆန်းပိုင်းမှစ၍ နအဖအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များသည် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တရားဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြေရှင်းခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ မိမိတို့စစ်အုပ်စုအားဆန့်ကျင်လာသူ ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားများနှင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများကို ရက်စက်စွာ ရိုက်နှက်ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ကာ သေသည်အထိ ဖြေရှင်းအရေးယူခဲ့ခြင်း အစဉ်အလာများလည်းရှိပါသည်။

ယင်းလူများမှာ ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားများဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်း၊ လှိုင်မြို့နယ်မှ **ကိုအောင်လှိုင်ဝင်း**၊ အိမ်မဲမြို့ တဂုဆိတ်ကျေးရွာနေ **စောတစေးဖိုး**နှင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများဖြစ်သည့် မန္တလေးမြို့မှ **ကိုဌေးလွင်**၊ ကျိုက်မရောမှ **ကိုမင်းထွန်းဝေ**တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့(၄) ဦးသည် နအဖလက်အောက်ခံ အာဏာပါးကွက်သားများလက်ထဲတွင် မတရားရိုက်နှက် ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခံရကာ အသေဆိုးနှင့်သေဆုံးခဲ့ရသော်လည်း နအဖသည် ၎င်း၏လက်အောက်ရှိ အာဏာပိုင်များအား ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သူများအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းမရှိဘဲ တည်ဆဲတရားဥပဒေများနှင့်အညီ ရုံးတင်စစ်ဆေးတရားစွဲဆိုရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ပါသည်။ တရားဥပဒေမဲ့စွာသေဆုံးခံခဲ့ရသည့် မိသားစုဘက်မှအမှုဖွင့်တရားစွဲဆိုလာလျှင်လည်း ယင်းအမှုများကို တရားဥပဒေနှင့်အညီ ရုံးတင်စစ်ဆေးခြင်းကို သေချာကျနစွာမပြုလုပ်ပေးဘဲ အမှုကိုပိတ်သိမ်းခြင်း၊ ပယ်ချခြင်း၊ လူများကိုအကြပ်ကိုင်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း စသည်တို့ကိုသာ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

သို့ပါသော်လည်း နအဖစစ်အုပ်စု၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူများက မြန်မာနိုင်ငံတွင် **"တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု"** ရှိပါသည်။ **"ဥပဒေ၏အထက်တွင် မည်သူမျှမရှိပါ "** ဟု မကြာခဏထုတ်ဖော်ပြောဆိုလေ့ရှိပြီး၊ အမှန်တကယ်လက်တွေ့တွင်မူ တရားဥပဒေကို ဆန့်ကျင်ကျော်လွန်၍၊ မိမိတို့စိတ်တိုင်းကျထင်ရာစိုင်း၍ လုပ်ချင်တာလုပ်ရမ်းကားနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိသော မြန်မာနိုင်ငံထဲတွင်နေထိုင်သည့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ လွတ်လပ်စွာအသက်ရှင်သန်ပိုင်ခွင့်မရှိသောဘဝကို မြန်မာနိုင်ငံရှေ့နေများကောင်စီအနေဖြင့် ရတက်မအေး စိုးရိမ်ပူပန်နေရကြောင်း ဥပဒေရှုထောင့်မှ သုံးသပ်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ဥပဒေအထောက်အကူပြုဌာန

မြန်မာနိုင်ငံရှေ့နေများကောင်စီ

ဆက်သွယ်ရန်။ ဦးမြင့်သိဏ်း – ဖုံး–၆၆–၀၇–၈၀၈၃၅၅၂